

Warszawa, 29-07-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

XI.7061.42.2022.MWR

Pan

Paweł Wdówik

**Pełnomocnik Rządu ds. Osób
Niepełnosprawnych**

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze!

Rzecznik Praw Obywatelskich powziął informację o apelu skierowanym do Pana Ministra w sprawie zwiększenia dofinansowania miesięcznego kosztu uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej wspomagających proces rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Apel został wystosowany w związku z trudnościami w pokryciu bieżących kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej skorelowanych z aktualną sytuacją gospodarczą.

Przedstawiciele warsztatów terapii zajęciowej podkreślają, że algorytm finansowania tych placówek – wzięwszy pod uwagę inflację – nie uwzględnia takich okoliczności jak znaczny wzrost cen prądu, gazu, czy ogrzewania oraz konieczność zapewnienia specjalistom odpowiedniego wynagrodzenia. Jednocześnie aktualne rozporządzenie w

sprawie algorytmu¹ nie przewiduje wzrostu dofinansowania w roku 2023 oraz w latach następnych. Kierujący apel są zaniepokojeni, że przy obecnym poziomie finansowania nie będą w stanie pokryć niezbędnych bieżących kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej: wynagrodzenia kadry, utrzymania budynków, ogrzewania, wody, zakupu sprzętu i doposażenia oraz materiałów do terapii oraz treningu ekonomicznego, a przede wszystkim dowozu uczestników do placówek oraz innych wydatków wynikających z codziennego funkcjonowania. Autorzy apelu wskazują również, że przyznany wzrost kwoty dofinansowania rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej na rok 2022 z pierwotnej kwoty 22 896 zł do wysokości 24 096 zł jest niewystarczający w stosunku do wzrostu ogólnych kosztów prowadzenia warsztatów terapii zajęciowej.

Sposób finansowania warsztatów terapii zajęciowej został uregulowany w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 ze zm.; dalej jako: „ustawa o rehabilitacji”). Stosownie do treści art. 68c tej ustawy, maksymalne dofinansowanie ze środków PFRON działalności WTZ, w tym wynikających ze zwiększonej liczby uczestników warsztatu terapii zajęciowej, wynosi 90% tych kosztów. Wysokość otrzymywanych środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest ustalana w oparciu o regulacje zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym. Zgodnie z treścią § 5 ust. 4 rozporządzenia o algorytmie, wysokość kwoty na dofinansowanie kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej wynosi 24 096 złotych w bieżącym roku i latach następnych. Aktualna wysokość kwoty dofinansowania została zawarta w § 1 pkt 2 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1605, ze zm.; dalej jako: „rozporządzenie o algorytmie”).

Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 3).

Celem warsztatów terapii zajęciowej jest aktywizacja osób z niepełnosprawnościami. Zadaniem państwa jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania form wsparcia przewidzianych w ustawie o rehabilitacji, w tym także ich właściwe finansowanie.

Popieranie programów rehabilitacji zawodowej, utrzymania pracy i powrotu do pracy, adresowanych do osób z niepełnosprawnościami jest również jednym z obowiązków wynikającym z art. 27 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.² Tymczasem pomimo stale rosnących kosztów funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej algorytm naliczania środków finansowych nie uległ zmianie.

Pragnę podkreślić, że doceniam działania pracowników i współpracowników oraz innych oddanych i zaangażowanych osób działających na rzecz wsparcia warsztatów terapii zajęciowej, szczególnie w zakresie rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami. Jednocześnie zdaję sobie sprawę, że potencjał warsztatów nie jest w pełni wykorzystywany, a efektywność prowadzenia tej formy wsparcia wymaga systemowych zmian. Niemniej efektywność prowadzonych działań w znacznej mierze zależy również od zapewnienia odpowiednich środków finansowych.

Trudności finansowe warsztatów terapii zajęciowej były również przedmiotem szeregu interpelacji poselskich złożonych w ostatnich miesiącach.³ W odpowiedzi na interpelację nr 34109, wskazał Pan Minister, że mając świadomość położenia, w jakim znalazły się placówki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej, trwają analizy w zakresie możliwości zwiększenia wsparcia finansowego kierowanego do warsztatów terapii zajęciowej przy uwzględnieniu możliwości finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz konieczności finansowania pozostałych zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami realizowanych przez

² Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 ze zm.).

³ Interpelacja nr 34109 w sprawie finansowania warsztatów terapii zajęciowej; Interpelacja nr 34591 do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie zwiększenia kwoty dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych miesięcznego kosztu uczestnictwa jednej osoby w zajęciach prowadzonych w placówkach warsztatów terapii zajęciowej (WTZ) oraz odpowiedniego wzrostu dofinansowania tejże działalności w latach następnych Interpelacja nr 34531 do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie trudnej sytuacji warsztatów terapii zajęciowej.

samorządy powiatowe, jak również innych obligatoryjnych zadań ustawowych realizowanych przez Fundusz.⁴ W trakcie posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP w dniu 19 lipca 2022 r., zapowiedział Pan Minister, że w najbliższym czasie zostanie uruchomiony program pomocowy adresowany do warsztatów terapii zajęciowej na konkretne cele związane z podwyższonymi kosztami wynikającymi z inflacji.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627, t.j. ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o poinformowanie, czy planowane jest zwiększenie wysokości dofinansowania kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej bądź inne wsparcie warsztatów w związku ze znacznym wzrostem kosztów ich funkcjonowania. Jednocześnie będę wdzięczny za udzielenie informacji, czy Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej prowadzi analizy możliwości zmiany stosowanego algorytmu wysokości dofinansowania WTZ.

Łączę wyrazy szacunku

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/

⁴ Odpowiedź na interpelację nr 34109 w sprawie finansowania warsztatów terapii zajęciowej z dnia 29 czerwca 2022 r., dostępna pod adresem: <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=CFVH3W&view=6> [dostęp z dnia: 26 lipca 2022 r.].